

IZVJEŠĆE O MONITORINGU RADA VLADE KANTONA 10

01.01 - 31.012.2013.

PREVIRANJA UNUTAR VLADAJUĆE KOALICIJE FORMIRANE NA INTERESNIM, A NE PROGRAMSKIM PRINCIPIMA, DODATNO SU USPORILA RAD KANTONALNIH VLASTI U 2013. GODINI. Kada govorimo o ukupnom učinku i dinamici rada Vlade Kantona 10 u 2013. godini, uočavamo da podatci o njenom radu svjedoče o poražavajućem učinku. Vlada Kantona 10 je u 2013. godini održala svega 20 zasjedanja koja su trajala ukupno 47 sati (dakle, Vlada je na sjednicama u 2013. godini, provodila svega 4 sata mjesečno, u prosjeku). Realizirala je svega 262 mjere, od kojih su tek 4% zakoni. Smjena Vlade kantona 10 koncem 2013. godine jasno ukazuje da je koalicija provela 2013. godinu baveći se sama sobom što se izravno reflektiralo i za posljedicu imalo i neefikasnost rada Skupštine Kantona 10.

U REALIZACIJI ZAKONA, PRIMJETAN JE OSJETAN PAD U ODNOSU NA REZULTATE OSTVARENE U PRETHODNOM MANDATU. Poredeći rad svih Vlada u aktuelnom mandatu, sa Vladom u prethodnom mandatu uočavamo da je dosadašnji mjesečni prosjek realiziranih zakona ispod prosjeka prethodne Vlade. U prve tri postizborne godine, nakon opštih izbora 2006, naime, usvojeno je 23 zakona, a u prve tri postizborne godine, nakon posljednjih opštih izbora, dakle od 2011. do 2013. svega 12.

ODNOS VLADE I SKUPŠTINE NIJE NA ZADOVOLJAVAJUĆOJ RAZINI. To se osobito odnosi na pružanje odgovora na zastupnička pitanja i inicijative. Vlada Kantona 10, u ovom segmentu, ne pokazuje potrebnu razinu poštovanja prema zastupnicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obveza. Treba naglasiti i da je Vlada, kao predlagač najvećeg broja mjera koje se pojavljuju na Skupštini, najodgovornija i za loše rezultate Skupštine u posmatranom periodu.

VLADA OBESMISLILA VLASTITI POSLOVNIK O RADU, ALI I ZAKON O PRORAČUNIMA U FBiH. Vlada je prekršila odredbe vlastitog Poslovnika o radu, radeći čitavo vrijeme bez usvojenog Programa rada. Naime, Program rada Vlade Kantona 10 za 2013. godinu je od strane Vlade usvojen 04.07.2013, što znači da je prekršen Poslovnik o radu Vlade koji definira obavezu da se Program rada za određenu godinu donosi u pravilu do početka kalendarske godine. Iako su sama ministarstva najodgovornija za kasno kreiranje programa rada i dostavljanje na Vladu sa zakašnjenjem od par mjeseci, odgovornost svakako snosi i predsjednik Vlade, koji je po Poslovniku o radu odgovoran da „(...) osigurava pravovremeno izvršenje planova, programa rada i zaključaka Vlade, osigurava primjenu ovog poslovnika i drugih akata Vlade i unapređuje unutarnju organizaciju i rad Vlade,„. Zakon o Proračunima u FBiH, prekršen je tako što je Proračun Kantona 10 utvrđen na Vladi u formi prijedloga 30.04.2013. godine (nakon isteka Odluke o privremenom financiranju). Proračun je u konačnici usvojen na 18. (redovnoj) sjednici Skupštine, 15.05.2013. godine (sa zakašnjenjem od četiri i po mjeseca. Odnosno, čak 45 dana nakon isteka Odluke o privremenom financiranju.

KLJUČNI PROBLEMI GRAĐANA KANTONA, NISU BILI U FOKUSU INTERESOVANJA VLADE. Analizirajući mjere koje je Vlada Kantona 10 utvrdila u ovom razdoblju, vidljivo je da se najveći broj odnosi na odluke, kojih je, u 2013. godine, utvrđeno 99, a koje se uglavnom tiču kadrovske politike (imenovanja, razrješenja i sl.) ili operacionalizacije proračunskih sredstava.

VLADINI NAPORI U PRAVCU POBOLJŠANJA STANJA U KANTONU, OCIJENJENI KAO NEDOVOLJNI. Resorna ministrica je u ime Vlade zastupnicima u Skupštini predstavila 29 mjera za poboljšanje stanja u gospodarstvu. Te mjere se odnose na privlačenje izravnih stranih investicija, privlačenje sredstava iz predpristupnih fondova i stvaranje pretpostavki za učinkovitiju provedbu ovih sredstava, prijave projekata koji su prihvatljiviji kod međunarodnih finansijskih institucija, smanjenje javne potrošnje i jačanje realnog sektora, prijava projekta kod Razvojne banke F BiH, povećanje kapitalnih investicija, restrukturiranje javnoga sektora, rast zapošljavanja itd. Međutim, u reagovanju na od Vlade predstavljene mjera, zastupnici su Vladi zamjerali generaliziranje, te nedefiniranje

nositelja aktivnosti, kao ni rokova za njihovo izvršenje, što upućuje na nepostojanje zaista ozbiljne namjere da se pristupi rješavanju nagomilanih problema. Zastupnici su istakli potrebu provođenja revizije privatizacije, izrade Zakona o strateškim investicijama, Zakona o poticanju stranih investicija, Zakona o javno-privatnom partnerstvu, Zakona o poslovnim zonama, osnivanje Kantonalne razvojne agencije. Također su pozvali Vladu da razmotre probleme tvornice kablova Kapis iz Tomislavgrada, Rudnika Tušnica, te subvencioniranje kamata drvoprerađivačima, poticanje stočarstva, šumarstva, drvne industrije, turizma i poljoprivrede itd.

DOPRINOS SVIH MINISTARSTAVA U REZULTATIMA RADA VLADE NIJE ISTI. Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojima se odlučivalo na sjednicama, pripremio je Ministarstvo gospodarstva, 15,8% od ukupno razmatranog na Vladi. Slijede ga Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa, sa 13,2%, te Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih, sa 11,7%.

Najviše zakona razmatranih na sjednicama Vlade u 2013. godini, pripremio je Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa i uprave (oba po 3 od 11).

UNATOČ SKROMNIM UKUPNIM REZULTATIMA, KAO I VELIKOJ DISPROPORCIJI U OSOBNOM DOPRINOSU U (NE)RADU VLADE, ČLANOVI VLADE UREDNO SU PRIMALI PLAĆE I OSTALE NAKNADE, A SUKLADNO ZAKONU O IZABRANIM DUŽNOSNICIMA ČLANOVI SMJENJENE VLADE ĆE I U 2014. GODINI NASTAVITI KORISTITI OVO SVOJE PRAVO. Članovi Vlade imaju status zaposlenih u Vladi i primaju punu plaću po ovom osnovu. Na temelju prosječnih mjesečnih primanja članova Vlade, izračunali smo da su isti na ime plaća, paušala i ostalih naknada, građane ovog Kantona u 2013. godini koštali oko 327.600,00 KM (neto!).

SAŽETAK.....	2
SADRŽAJ.....	4
UVOD	5
SASTAV VLADE KANTONA 10	6
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE KANTONA 10 – dinamika rada	8
ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE KANTONA 10.....	13
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD	17
KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE	22
POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA	25
TRANSPARENTNOST RADA VLADE KANTONA 10.....	26
AKTIVNOSTI ČLANOVA VLADE	27
PRIMANJA U VLADI KANTONA 10	30
ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	31
DODATAK 1 - INFORMACIJA O UTVRĐENIM ZAKONIMA.....	32
DODATAK 2 – Revizorsko izvješće	34
DODATAK 3 - NEKI ASPEKTI KVALITETE ŽIVOTA U KANTONU 10	36

Izvešće o monitoringu rada Vlade Kantona 10 daje pregled rada ove Institucije u razdoblju od 01.01-31.12. 2013. godine.

Cilj izvješća je sumiranje i na jednostavniji način predstavljanje podataka do kojih je CCI došao prateći rad Vlade Kantona 10 tijekom 2013.godine.

Pri kreiranju izvješća, kao ulazni parametri, korištena su ranija izvješća o monitoringu rada Vlade Kantona 10, zapisnici sa održanih sjednica Vlade i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije.

Ovo izvješće je jedan u nizu pokušaja Centara civilnih inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvješćivanjem, omogući javnosti uvid u rad institucija vlasti nastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obveza.

Kako nije postignut dogovor oko izbora nove Vlade nakon posljednjih Općih izbora u 2010. godini, izvršnu vlast je obnašala Vlada u tehničkom mandatu, koja je razriješena svoje dužnosti odlukom Skupštine od 30.05.2012.godine. Tako se Kanton 10 našao u pravnom vakumu, tj. u tzv. „bezvlašću“. Nova Vlada Kantona 10 imenovana je 23 mjeseca nakon Općih izbora u BiH.

Nakon skoro dvogodišnjeg iščekivanja na formiranje vlasti u Kantonu 10, vrlo brzo se uvidjelo da je ista koja je imenovana odlukom Skupštine 31.07.2012. godine, formirana na interesnim, a ne programskim principima. To se pokazalo već u prvom polugodištu tekuće 2013. godine, jer je došlo do određenog „nesporazuma“ između koalicijskih partnera vezano za nepoštivanje prethodno potpisanog Sporazuma.

Peviranja su počela već 31.01.2013. godine na 14. sjednici Vlade Kantona 10 od, kada su se ministri iz SNSD-a (Željko Rujević, Anka Papak-Dodig i Darko Horvat) izjasnili da »zbog nepoštivanja potpisanog Sporazuma neće, na navedenoj sjednici i na budućim sjednicama, sudjelovati u radu Vlade u smislu izjašnjavanja i odlučivanja, sve dok se ne ispoštuje navedeni Sporazum“. Detalji navedenog Sporazuma nisu navedeni kroz zapisnike sa sjednica Vlade, no u medijskim napisima, koji su objavljeni oko mjesec dana nakon što su i zastupnici SNSD-a odbili sudjelovati u radu Skupštine, navodi se izjava zastupnika Slaviše Mihajlovića, koji je pobliže obrazložio o čemu se radi.¹

Tako je nespremnost na neophodni kompromis, još jednom onemogućen politički dogovor unutar vladajuće koalicije, što je dovelo do značajnog usporenja rada kako Vlade, tako i Skupštine u tom periodu.

Situacija je kulminirala u drugom dijelu godine, a kriza je okončana izlaskom HDZ 1990 iz vladajuće koalicije, tj. smjenom Vlade Kantona 10. Smjena Vlade Kantona 10 dogodila se 9.12.2013.godine na 22. Redovitoj (8. Izvanrednoj) sjednici Skupštine ovog kantona.

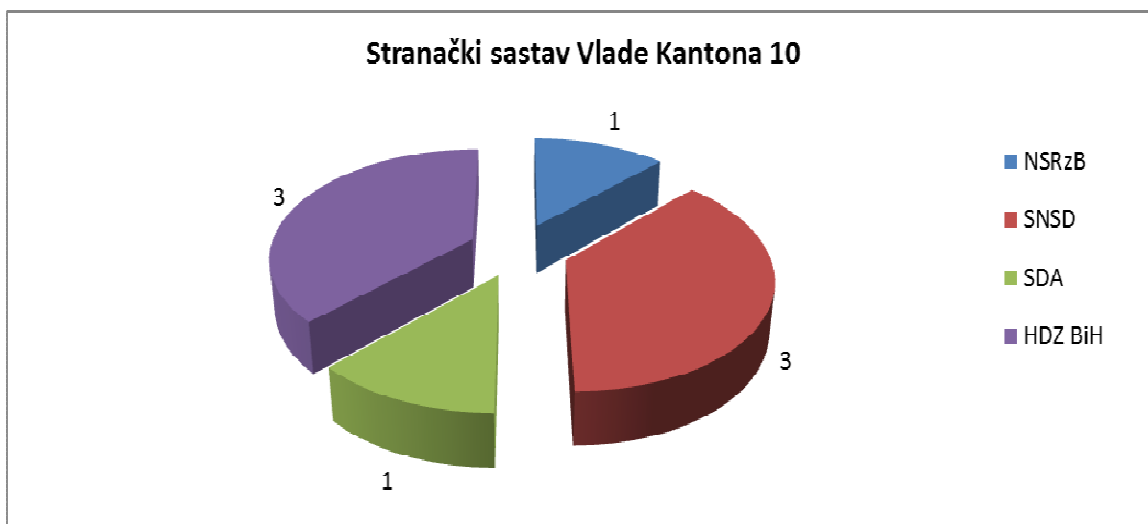
R. br.	Član Vlade (ime i prezime)	pozicija u Vladi	Stranka	Raniji angažman u vlasti K10
1	dr. Nediljko Rimac	Predsjednik Vlade (do 9.12.2013.)	HDZ 1990	Predsjednik Vlade Zastupnik
	Branko Ivković	Predsjednik Vlade (od 9.12.2013.)	HDZ BiH	
2	Petar Galić	Ministar znanosti, prosvjete , kulture i športa	HDZ BIH	-
3	Mario Lovrić	Ministar unutarnjih poslova	HDZ BIH	-
4	Branko Ivković	Ministar financija (do	HDZ	-

¹ "Mi smo u sklopu vladajuće koalicije inzistirali na rješavanju Zakona o šumama što je za nas vitalni nacionalni interes, bolji položaj o raspodjeli sredstava u svim općinama kantona, decidan i korektan dogovor o uposlenjima pri javnim poduzećima gdje bi svi trebali biti jednako zastupljeni i sporazum s Kliničkom bolnicom u Banja Luci, gdje bi se imala bolja i kvalitetnija zdravstvena zaštita."

		9.12.2013.)	BIH	
	Stipan Šarac	Ministar financija (od 9.12.2013.)	HDZ BiH	
5	Petar Gelo	Ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (do 9.12.2013.)	HDZ 1990	Zastupnik
	Ilija Šljivić	Ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (od 9.12.2013.)	NSRzB	Zastupnik
6	Hikmet Hodžić	Ministar graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša	SDA	Ministar Zastupnik
7	dr.Darko Horvat	Ministar rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih(do 9.12.2013.)	SNSD	Ministar Zastupnik
	Dragoslav Topić	Ministar rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih(od 9.12.2013.)	SNSD	
8	Željko Rujević	Ministar pravosuđa i uprave	SNSD	-
9	Anka Papak - Dodig	Ministrica gospodarstva	SNSD	-

Tabela 1: Sastav Vlade Kantona 10

Vladu Kantona 10 čine ministri iz 4 stranke.

Grafikon 1

OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE KANTONA 10 – dinamika rada

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2013. godine Vlada Kantona 10 je održala 19 sjednica (16 redovnih i 3 izvanredne sjednice). Jedna redovna sjednica održana je u dva nastavka, tako da je Vlada u 2013. godini zasjedala 20 puta. Od toga, samo posljednju, 1. redovitu sjednicu održala je Vlada u aktualnom sazivu.

Datum	R.br. sjed.	Tip	Realizirano točaka	Razmatrano mjera	Početak sjednice	Trajanje sjednice
04-01-2013	1	Izvanredna	2	2	11:15	00:15
11-01-2013	13	Redovita	3	3	10:18	00:12
31-01-2013	14	Redovita	12	10 (+1 nacrt Proračuna i 1 nacrt Zakona) ^{2*}	09:40	01:15
27-02-2013	15	Redovita	22	23 (+ 1 nacrt Zakona)*	09:18	03:47
13-03-2013	16	Redovita	22	19 (+ 3 nacrt Zakona)*	09:15	05:35
18-03-2013	16	Redovita-nastavak	12	11	09:00	04:20
18-03-2013	2	Izvanredna	1	1	13:21	00:01
30-04-2013	17	Redovita	18	21	09:15	01:31
15-05-2013	3	Izvanredna	1	3	08:30	00:50
16-05-2013	18	Redovita	22	22	09:15	04:10
28-05-2013	19	Redovita	12	13	09:15	03:30
27-06-2013	20	Redovita	20	21	09:20	05:30
04-07-2013	21	Redovita	11	14	09:20	01:33
25-07-2013	22	Redovita	19	29	09:15	04:30
31-07-2013	23	Redovita	10	10	09:25	01:00
19-09-2013	24	Redovita	18	20	09:18	02:44
03-10-2013	25	Redovita	12	12	09:12	02:03
17-10-2013	26	Redovita	7	7	10:12	01:23
07-11-2013	27	Redovita	3	3	10:12	00:58
17-12-2013	1	Redovita	23	23 ³	09:00	02:01

Tabela 2: Pregled osnovnih statističkih podataka o održanim sjednicama Vlade Kantona 10, u 2013. godini

Na sjednicama održanim u 2013. godini, Vlada Kantona 10, razmotrila je 273 različite mjere (13,7 mjere prosječno, po zasjedanju).

² *Broj nacrt zakona se ovdje navodi radi ukupnog pregleda mjera koje su se razmatrale na sjednicama, ali nisu ubrojani u ukupni iznos usvojenih mjera iz razloga što su navedeni zakoni u izvještajnom razdoblju usvojeni i u formi prijedloga pa da ne bi došlo do „dupliranja“ broja mjera.

³ Uvršten i 1 nacrt koji još nije bio na dnevnom redu skupštine

Pregled rada Vlade Kantona 10, u 2013. godini, po mjesecima

— Održana zasjedanja — Realizirane mjere

Odluka	4	8	11	2	8	11	25	0	13	7	0	10	99
Plan	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2
Plan rada	1	3	5	1	1	0	1	0	0	0	0	0	12
Pravilnik	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3
Program	0	1	0	0	1	2	12	0	3	0	0	0	19
Rješenje	1	3	1	3	4	1	1	0	0	0	0	1	15
Suglasnost	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	8
Stav - Mišljenje	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	4
Ugovor - Sporazum	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Uredba	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Zahtjev	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Zaključak	1	3	2	1	4	1	1	0	1	0	0	0	14
Zakon	0	1	0	2	3	2	1	0	0	0	0	0	9
Zapisnik	3	1	1	2	3	1	3	0	1	2	1	2	20
Smjernice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	5
UKUPNO	15	23	28	21	38	20	53	0	20	19	3	22	262

Tabela 3: Pregled broja razmatranih mjera na sjednicama Vlade Kantona 10 u 2013. godini

U izvještajnom razdoblju je Vlada na Skupštinu uputila Izvješća o stanju u zdravstvenim institucijama na području Kantona 10. Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne politike i prognanih je Vladi i Skupštini Kantona 10 pripremio sve materijale vezano za tematsku sjednicu o zdravstvu u Kantonu, međutim, dostavljeni podaci nisu nimalo ohrabrujući. Naime, ukupni akumulirani dug u zdravstvu u zadnjih 10-12 godina je narastao na oko 26 milijuna KM. Neke zdravstvene institucije nemaju Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta, prisutan je nesrazmjer između raspoloživih sredstava i zagarantiranih prava u zdravstvenom sustavu, rekonstrukcija kantonalne bolnice je nužna, a potrebno je aktivirati zdravstvene i farmaceutске inspektore. Zabrinjava podatak da postotak osiguranih osoba u Kantonu 10 iznosi 64%, a još uvijek je prisutan i nedostatak liječnika specijalista (o čemu je bilo riječi i na tematskoj sjednici o zdravstvu i u proteklom sazivu Skupštine), a u pojedinim ustanovama nema ni esencijalne grupe lijekova, službe hitne pomoći nisu u svim ustanovama adekvatno opremljene itd. Iz tog razloga je upravo donošenje Zakona o zdravstvenoj zaštiti Kantona 10 nužno kako bi se zakonski uredila ova oblast.

13.03.2013.godine Vlada je prihvatila Odluku o imenovanju radne skupine za izradu Strategijskog plana razvoja zdravstva. Radna grupa za izradu imenovana je na razdoblje od 10 godina za područje Kantona 10 i to u sastavu: 1. dr. med. Dijana Mamić, predsjednica, 2. dr. med. Ivan Cikojević, član, 3. dr. med. Ivica Jozić, član, 4. dr. med. Dragan Knežević, član, 5. dr. stom. Ante Baković, član, 6. dr. med. Henrijeta Hodžić, član, 7. Ante Džaja, dipl. ing., član, 8. Pavo Barać, dipl. iur., član, 9. Ksenija Sučić, dipl. iur., član.

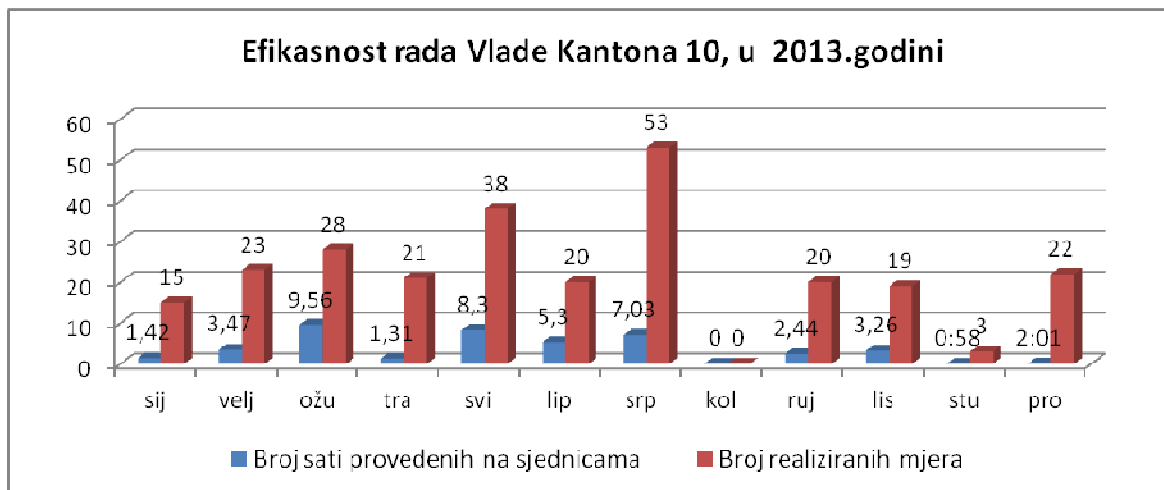
Vlada je u Skupštinu također uputila Informaciju o stanju gospodarstva u Kantonu 10 sa prijedlogom mjera za poboljšanje stanja u gospodarstvu.

Naime, resorna ministrica je u ime Vlade zastupnicima u Skupštini predstavila 29 mjera za poboljšanje stanja u ovoj oblasti. Te mjere se odnose na privlačenje izravnih stranih investicija, privlačenje sredstava iz predpristupnih fondova i stvaranje pretpostavki za učinkovitiju provedbu ovih sredstava, prijave projekata koji su prihvatljivi kod međunarodnih finansijskih institucija, smanjenje javne potrošnje i jačanje realnog sektora, prijava projekta kod Razvojne banke F BiH, povećanje kapitalnih investicija, restrukturiranje javnoga sektora, rast zapošljavanja itd. Međutim, i nakon dostavljanja 29 Vladinih mjera za poboljšanje stanja u gospodarstvu, zastupnici su Vladi zamjerali generaliziranje mjera, te nedefiniranje nositelja aktivnosti, kao ni rokova za njihovo izvršenje, što upućuje na puko „odrađivanje“ posla bez ikakvog konkretnog pokušaja da se zaista pristupi rješavanju nagomilanih problema. Zastupnici su također istakli potrebu provođenja revizije privatizacije, izrade Zakona o strateškim investicijama, Zakona o poticanju stranih investicija, Zakona o javno-privatnom partnerstvu, Zakona o poslovnim zonama, osnivanje Kantonalne razvojne agencije. Također su pozvali Vladu da razmotre probleme tvornice kablova Kapis iz Tomislavgrada, Rudnika Tušnica, te subvencioniranje kamata drvoprerađivačima, poticanje stočarstva, šumarstva, drvne industrije, turizma i poljoprivrede itd. Sve nabrojano u stvari govori koliko posla predstoji kantonalnim vlastima, a ako uzmemo u obzir vrijeme koje im stoji na raspolaganju, teško da itko može vjerovati da će se makar i dio predloženog realizirati tijekom aktualnog saziva ove vlasti. Ono što ovdje svakako trebamo spomenuti jeste da je resorno ministarstvo pripremio, a Vlada prihvatila Odluku o finansijskoj potpori Javnom poduzeću Rudnici ugljena „Tušnica“, u iznosu od 15.000,00 KM, kao i Odluku o davanju potpore za pokretanje industrijske proizvodnje Rudnicima ugljena „Tušnica“ d.o.o. Livno (II tranša u iznosu od 74.000 KM), te Odluku o dodjeli poticajnih sredstava gospodarskim društvima drvno-prerađivačke industrije za sufinanciranje- certificiranje djelatnosti i proširenje tržišta – izvoz.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona 10 i Š.G.D. Hercegbosanske šume su potpisali Ugovor o izvršenju krivične sankcije rada za opće dobro na slobodi. Naime, kako je već ranije došlo do reforme kazneno-pravog sustava u Bosni i Hercegovini, jedna od ključnih izmjena u kaznenoj oblasti je bilo i uvođenje tzv. alternativnih sankcija, a jedna od tih je i ova sankcija o radu za opće dobro. Riječ je o kazneno-pravnoj mjeri koju u zakonom predviđenom postupku odredi sud da se izrečena kazna zatvora do najviše jedne godine, uz pristanak optuženog, zamjeni radom za opće dobro na slobodi. S obzirom da je za provedbu postupka izvršenja kaznene sankcije rada za opće dobro na slobodi u Kantonu 10 nadležno Ministarstvo pravosuđa i uprave i da se ova sankcija izvršava u mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika, Š.G.D. Šume Hercegbosanske županije najbolji su poslodavac jer svojim organizacijskim jedinicama pokrivaju sve gradove naše županije. Ministar Željko Rujević je na navedenom sastanku naglasio da je Ministarstvo pravosuđa i uprave realiziralo sve svoje obveze i zadaće iz ove kaznene oblasti, te samim time stvorilo preduvjete za realizaciju ove sankcije, dodavši da je usvojen Pravilnik o izvršenju rada za opće dobro na slobodi, kao i Uputa o matičnoj knjizi, registru i osobnom kartonu osuđenih osoba. Sljedeći korak u provedbi ovog postupka je obuka povjerenika i sklapanje ugovora s drugim javnim poduzećima i ustanovama na području kantona.

Na posljednjoj sjednici u 2013. godini, održanoj 17.12., koja je u isto vrijeme bila i prva sjednica novoimenovane Vlade Kantona 10, usvojeno je preko 20 različitih mjera, od kojih je važno spomenuti Rebalans proračuna za 2013. godinu, Zakon o izvršenju rebalansa, Zakon o državnim službenicima i namještenicima i nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave.

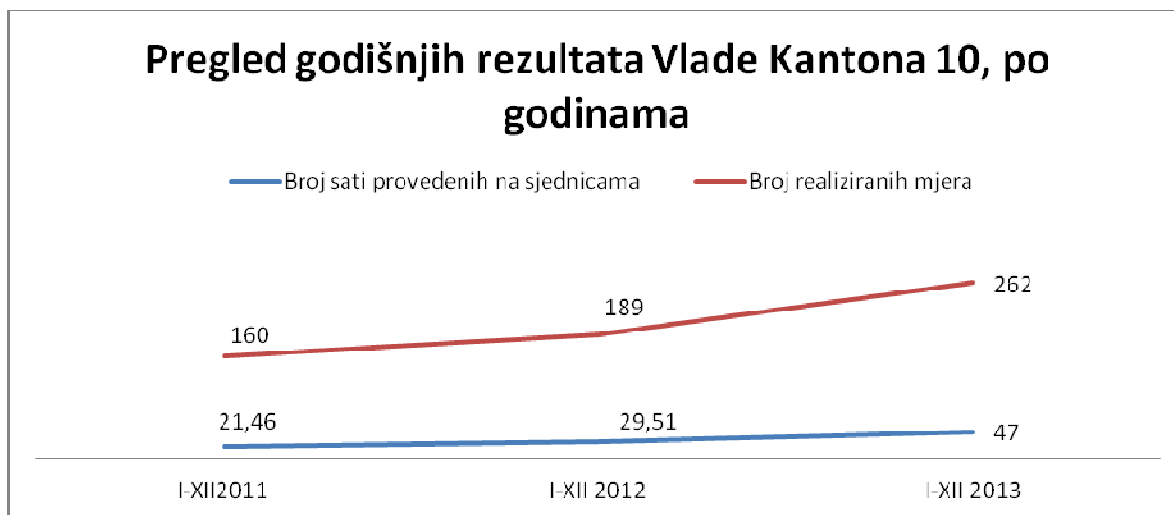
Vlada je na sjednicama provela ukupno 47 sati, odnosno prosječno 3,9 sati mjesečno.

Grafikon 4

Najveću efikasnost u radu Vlada je pokazala u travnju, kada je radeći 1 i pol sat realizirala 21 mjeru, odnosno prosječno 16 mjera po satu. Najlošiji rezultati, ostvareni su u ožujku i studenom kada je realizacija bila u prosjeku 3 mjere po satu.

Poredeći sa prethodnim godinama, od posljednjih općih izbora, uočavamo da je po broju sati provedenih na sjednicama, Vlada u 2013 bila najefikasnija. Međutim, ovdje svakako moramo uzeti u obzir da je do svibnja 2012. godine u Kantonu 10 bila Vlada u tehničkom mandatu, a „nova stara“ Vlada je izabrana tek 31.07.2012. godine. Aktualna vlada koja je imenovana 9.12. održala je do kraja 2013.godine samo jednu sjednicu.

Grafikon 5

ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE KANTONA 10

U 2013. godini, Vlada Kantona 10 je razmatrala 11 različitih zakona, što čini oko 4% od svih, na Vladi razmatranih mjera u ovom razdoblju.

Grafikon 6

Od 11 na Vladi razmatranih zakona, u 2013. godini, njih 7 je utvrđeno u finalnoj formi prijedloga, a još 4 u formi nacrt. Od 6 prijedloga koji su u Skupštinu stigli iz Vlade, njih 6 je i usvojeno u Skupštini, a sedmi još nije bio na dnevnom redu skupštine. Od zakona koji su u skupštinsku proceduru iz Vlade dospjeli samo u obliku nacrt, dva su usvojena u toj formi, jedan još nije bio na dnevnom redu Skupštine, a jedan nije usvojen (pao u formi nacrt).

Navedeno govori da je Vlada pripremala i usvajala veoma skroman broj zakona, koje je dalje upućivala na usvajanje u Skupštinu. Sukladno realiziranom u Skupštini, možemo reći kako je ista tijekom 2013. godine većinom dobro pratila intenzitet rada Vlade.

Tabela u nastavku daje listu utvrđenih zakona i više informacija o zakonodavnom procesu svakog od njih pojedinačno.

	Naziv zakona	Predlagači	Status	Povijest usvajanja
1	Zakon o izvršenju Proračuna Kantona 10 za 2013. godinu	Ministarstvo financija	Usvojen	31-01-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 19-02-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 18-03-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Odgađa se rasprava - ; 30-04-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 15-05-2013 - Skupština Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
2	Zakon o zdravstvenoj zaštiti Kantona 10	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih	U proceduri	28-12-2012 - Vlada Kantona br.10 - Prednacrt - Primljeno k znanju - ; 27-02-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 12-06-2013 - Skupština Kantona br.10 -

				Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno
3	Zakon o sigurnosti prometa na cestama Kantona 10	Ministarstvo unutarnjih poslova	Usvojen	27-02-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 09-04-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 16-05-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 12-06-2013 - Skupština Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
4	Zakon o oružju i streljivu Kantona 10	Ministarstvo unutarnjih poslova	Usvojen	13-03-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 09-04-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 16-05-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 12-06-2013 - Skupština Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
5	Zakon o državnim službenicima i namještenicima Kantona 10	Ministarstvo pravosuđa i uprave	U proceduri	17-12-2012 - Vlada Kantona br.10 - Prednacrt - Primljeno k znanju - ; 13-03-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 09-04-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno 27-06-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Vraćeno na doradu - ; 04-07-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 30-12-2013- Skupština Kantona 10- priedlog-Utvrđeno
6	Zakon o sudskim pristojbama Kantona 10	Ministarstvo pravosuđa i uprave	Usvojen	17-12-2012 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 19-02-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 13-03-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 09-04-2013 - Skupština Kantona br.10 - Prijedlog - Vraćeno na doradu - ; 30-04-2013 – Vlada Kantona br.10 – Prijedlog Amandmana na čl. 4 Zakona – Usvojeno – Utvrđeno-; 15-05-2013 - Skupština Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
7	Zakon o šumama Kantona 10	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	U proceduri	29-03-2010 - Vlada Kantona br.10 - Prednacrt - ; 13-03-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - 09-04-2013 – Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 27-06-2013 - Vlada Kantona br.10 - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno -
8	Zakon o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10	Ministrastvo znanosti, prosvjete, kulture i športa	Nije usvojen/ oboren	16-05-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 10-07-2013 - Skupština Kantona br.10 - Nacrt - Nije usvojeno - ;
9	Zakon o javnom okupljanju	Ministarstvo unutarnjih poslova	U proceduri	27-06-2013 - Vlada Kantona br.10 - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno
10.	Zakon o izvršenju rebalansa	Ministarstvo financija	Usvojen	17-12-2013.Vlada Kantona 10 prijedlog – Usvojeno

				30-12-2013-	Skupština	Kantona	10-
				prijedlog	–Uvojeno–	Utvrđeno	
11	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave	Ministarstvo pravosuđa i uprave	U proceduri	17-12-2013-Vlada	Kantona	10-Naart-	usvojeno

Tabela 4: Zakoni utvrđeni na Vladi Kantona 10, u 2013. godini

Vlada Kantona 10 je, dakle, u promatranom razdoblju, realizirala u prosjeku manje od 1 zakona mjesečno.

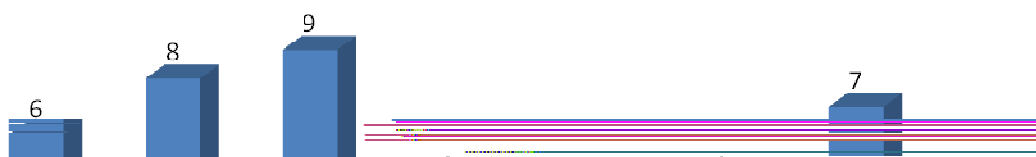

Grafikon 7

Svih 7 u potpunosti realiziranih zakona su tzv. temeljni zakoni. Jedan od zakona koji su u proceduri je izmjena i dopuna već postojećeg zakonskog akta.

Upoređujući broj u potpunosti realiziranih zakona u 2013. godini sa u potpunosti realiziranim zakonima u ostalim godinama aktualnog mandata sadašnje i bivših vlada Kantona 10, dolazimo do zaključka kako je došlo do povećanja broja realiziranih zakona, no, ako uzmemo u obzir da je u 2011., te prvih 5 mjeseci 2012.godine, ovu dužnost obavljala Vlada u tehničkom mandatu, koja u pravilu i ne priprema neke značajnije, pogotovo normative, akte, onda nas ovakav rezultat i ne iznenađuje.

Realizacija zakona u Vladi Kantona 10, po godinama

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD

Vlada Kantona 10 je kasnila sa usvajanjem Programa rada i Proračunom kantona za 2013. godinu iako oba dokumenta suštinski određuju njen rad. Isto se dogodilo i sa Programom rada i Proračunom za 2014. godinu, tako da možemo reći, kako je Vlada nastavila lošu praksu kršeći svoj Poslovnik o radu i Zakon o Proračunima F BiH.

Naime, Proračun Kantona 10 za 2013.godinu je usvojen sa petomjesečnim zakašnjenjem, odnosno usvojen je čak 45 dana nakon isteka Odluke o privremenom financiranju. Program rada Vlade je od strane iste usvojen tek 04.07.2013., a sve do isteka 2013.godine nije uopće ni razmatran, a kamoli usvojen od strane Skupštine Kantona 10.

PROGRAM RADA VLADE

Program rada Vlade Kantona 10 za 2013. godinu je od strane Vlade usvojen 04.07.2013.godine, što znači da je prekršen Poslovnik o radu Vlade koji definira obvezu da se Program rada za određenu godinu usvaja u pravilu do početka kalendarske godine⁴.

Iako je kroz Zapisnik sa sjednice Vlade na kojoj je utvrđen Program rada za 2013. godinu, vidljivo da je isti upućen u skupštinsku proceduru, isti se tijekom 2013.godine nije našao na dnevnom redu skupštinskih zasjedanja, niti je dostupan javnosti.

U nastavku prenosimo datume razmatranja pojedinih Programa rada ministarstava na sjednicama Vlade. Kao što je vidljivo, Ministarstvo unutarnjih poslova je prvo dostavilo svoj Program rada.

Ministarstvo:	Datum dostavljanja Programa rada na sjednicama Vlade:
Ministarstvo financija	13.03.2013.
Ministarstvo gospodarstva	27.02.2013.
Ministarstvo graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša	27.02.2013.
Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	13.03.2013.
Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih	13.03.2013.
Ministarstvo unutarnjih poslova	31.01.2013.
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa	13.03.2013.
Ministarstvo pravosuđa i uprave	13.03.2013.

Tabela 5: Datumi dostavljanja Programa rada na sjednice Vlade od strane ministarstava

⁴ Narodne novine Hercegbosanske županije, *Poslovnik o radu Vlade Hercegbosanske županije*, br. 3, 1997.godina čl. 17, str. 87: „Vlada donosi godišnji program rada u pravilu od početka kalendarske godine. Program rada sadrži najznačajnije zadatke koje Vlada treba da izvrši u toku godine, nosioce priprema materijala, rokove o kojima će se pojedina pitanja razmotriti, a prema potrebi i kraća obrazloženja za programiranje zadataka.“

Iako su sama ministarstva najodgovornija za kasno kreiranje Programa rada i njihovo dostavljanje na Vladu sa zakašnjenjem od par mjeseci, odgovornost svakako snosi i predsjednik Vlade, koji je po Poslovniku o radu odgovoran da „(...) osigurava pravovremeno izvršenje planova, programa rada i zaključaka Vlade, osigurava primjenu ovog poslovnika i drugih akata Vlade i unapređuje unutarnju organizaciju i rad Vlade“.⁵

Kada je riječ o samoj metodologiji kreiranja i sadržaju Programa rada »stare« Vlade proteklih godina, praksa je bila da je svako ministarstvo po vlastitom nahođenju kreira izgled i sadržaj svog Programa rada. Tako su npr. neka ministarstva jasno precizirala i taksativno pobrojala mjere/aktivnosti i rokove za usvajanje/obavljanje istih, te su jasno razdvojili normativno-pravne akte od ostalih aktivnosti, dok su npr. određena ministarstva samo narativno pobrojala neke aktivnosti na kojima, citiramo, „bi se trebalo raditi“ u tijeku jedne godine, bez jasno preciziranih naziva i rokova za usvajanje/obavljanje istih. Ministarstva uglavnom nisu razdvajala one mjere koje će se realizirati unutar ministarstava od onih koje će se dostaviti Vladi Kantona 10 na usvajanje.

Ovako sačinjen Program rada Vlade, predstavljao je zbirku Programa rada svih ministarstava sa kratkim osvrtom predsjed(a)2.80892(t)1.40381(ke2551(d)2.80892(83.4459((a7,a)2.80892

15.redovnoj sjednici Skupštine, održanoj 19.02.2013.godine, a Vlada unatoč tome, u prvom kvartalu nije uspjela izraditi prijedlog Proračuna, te isti dostaviti Skupštini na razmatranje.

18.03.2013.godine na zajedničkoj sjednici Kolegija Vlade, rukovodstva Skupštine, te predstavnika političkih stranaka, donesen je sljedeći Zaključak:

- da se topli obrok obračunava u visini od 8,00 KM, umjesto 10,00 KM, kako je bilo predviđeno nacrtom Proračuna;

- da se isključe sredstva za nabavu vozila za sve korisnike proračuna za koje je to planirano nacrtom Proračuna.

Na taj način ostvarena je »ušteta« od 1.159.610,00 KM, koja je preraspoređena po korisnicima, kako je definirano u prijedlogu Proračuna za 2013.g.

Vlada je tako prijedlog Proračuna Kantona 10 za 2013.godinu, te Zakon o njegovu izvršenju usvojila tek na svojoj 17.sjednici (30.04.2013.), te ih je nakon toga uputila u redovnu skupštinsku proceduru.

Prijedlog Proračuna Kantona 10 se našao na dnevnom redu 18. redovite sjednice Skupštine Kantona 10, održane 15.05.2013.godine, odnosno 45 dana nakon isteka Odluke o privremenom financiranju, čime je prekršen Zakon o Proračunima u FBiH⁶. Međutim, ovakva kršenja nisu bila neuobičajena za ovaj saziv Skupštine. Naime, Proračun za 2012.godinu je usvojen sa devet mjeseci zakašnjenja, Odluka o privremenom financiranju za prvi kvartal 2012. godine je usvojena sa 2 mjeseca zakašnjenja, a Odluke o privremenom financiranju za drugi i treći kvartal 2012. godine su usvojene unatoč tome što, kako su i sami zastupnici za govornicom istaknuli, nemaju pravno uporište u Zakonu. Proračun Kantona 10 za 2011. godinu usvojen je na 2. izvanrednoj sjednici Skupštine Kantona 10 održanoj 11.05.2011. godine, odnosno 131 dan nakon početka proračunske godine, ili 41 dan nakon isteka Odluke o privremenom financiranju.

I u proteklom sazivu Skupštine Kantona 10, zastupnici su u 2007. i 2010. godini (odnosno na početku i na kraju njihovog mandata) kasnili sa usvajanjem Proračuna, no nikada nakon isteka Odluke o privremenom financiranju kao što je sada bio slučaj.

Nadalje, unatoč činjenici što su zastupnici prilikom rasprave o nacrtu Proračuna za 2013. godinu imali brojne primjedbe i konkretne prijedloge za izmjene na isti, te su također istakli kako je iznos od planiranih 69.212.457,00 KM »prenapuhan«, te da bi trebao biti mnogo manji, osobito ako se uzme u obzir činjenica da je stanje u gospodarstvu iznimno loše (što je u konačnici bilo i vidljivo kroz diskusiju, koja se razvila na tematskoj sjednici o gospodarstvu u Kantonu⁷), gotovo ništa od predloženog od strane zastupnika nije uzeto u obzir od strane Vlade prilikom izrade prijedloga Proračuna, a što su i sami zastupnici konstatirali prilikom rasprave o prijedlogu Proračuna.

Odbor za ekonomsku i finansijsku politiku, denacionalizaciju i privatizaciju je iznijelo sljedeću Preporuku na prijedlog Proračuna: „*Razmatrajući prijedlog Proračuna Kantona 10 za 2013.godinu, članovi Odbora jednoglasno izražavaju sumnju u učinkovitost punjenja Proračuna. Dok je Proračun bio u Nacrtu, članovi Odbora svojom preporukom tražili su da Nacrt prođe što temeljitiju javnu raspravu, što se nije dogodilo uz obrazloženje ministra financija da bi to dugo trajalo (do polovine petog mjeseca), što se*

⁶ Zakon o proračunima u FBiH nalaže da „Proračun donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament), zakonodavna tijela kantona, odnosno gradska i općinska vijeća, za proračunsku godinu koja odgovara kalendarskoj godini, i to prije početka godine na koju se odnosi“. Nadalje, „Ako Parlament ne donese proračun prije početka fiskalne godine, financiranje se obavlja privremeno, a najdulje za prva tri mjeseca fiskalne godine. (...) Proračun se mora usvojiti najkasnije 31. ožujka tekuće godine. Ukoliko se proračun ne usvoji do 31. ožujka, nakon toga se neće realizirati rashodi u bilo koju svrhu, osim otplate zajmova, sve dok se proračun ne usvoji.“

⁷ Ista je održana u 2 nastavka 14.03. i 19.06.2013. godine.

ionako dogodilo, ali bez javne rasprave o Proračunu. Odbor i dalje (što je učinio u nacrtu Proračuna) kritizira Vladu što nema Plan i program rada. Unatoč izraženim sumnjama i nepovjerenju članova Odbora spram Vlade i Ministarstva financija, Odbor predlaže Skupštini Kantona 10 da glasuje za usvajanje Proračuna iz razloga što bi neusvajanje istoga izazvalo još dugoročnije posljedice i socijalni bunt.“

Stoga i ne čudi da je na prijedlog Proračuna Kantona 10, za 2013.godinu, pristiglo ukupno 27 Amandmana, i to od Kluba SNSD 16 amandmana, od zastupnika Jozе Sliške 2 amandmana, od zastupnika Mislava Sučića 3 amandmana, te od tadašnjeg zastupnika Ilije Šljivića 6 amandmana. Budući Vlada nije prihvatila niti jedan amandman na prijedlog Proračuna, Skupština se izjasnila o svakom amandmanu pojedinačno.

Skupština tako nije prihvatila niti jedan amandman Kluba zastupnika SNSD, Jozе Sliške i Ilije Šljivića, te jedan amandman zastupnika Mislava Sučića. Skupština je uz po 14 glasova ZA, prihvatila sljedeća 2 amandmana zastupnika Mislava Sučića:

-Sa ekonomskog koda 600000 Tekuća pričuva-rezerva, koji iznosi 450.000 KM prebaciti 150.000 KM na ekonomski kod 614116 Potpore općinama za infrastrukturu od značaja za poljoprivredu.

-Sa ekonomskog koda 614229 Potpore pojedincima-pripravnicima, koji iznosi 450.000 KM preraspodjeliti 100.000 KM na novi ekonomski kod 614325 Potpore pripravnicima u okviru korisnika Skupština HBŽ.

Proračun Kantona 10 za 2013.godinu je potom uz 18 glasova ZA usvojen u iznosu od 69.212.457,00 KM.

Nakon glasovanja o Proračunu, Skupština je glasovala o Zaključku Kluba Srba, koji glasi: *»Klub Srba u Skupštini Kantona 10 predlaže da Vlada prilikom raspodjele sredstava iz Proračuna za 2013.godinu ima u vidu najnerazvijenije općine ovog Kantona, te da se raspoređivanje proračunskih sredstava vrši u skladu sa predloženim Amandmanima Kluba SNSD-a“.* Međutim, ni ovaj Zaključak Kluba Srba, uz samo 11 glasova ZA nije podržan od strane Skupštine Kantona 10.

Na prijedlog Zakona o izvršenju Proračuna Kantona 10 za 2013. god pristigla su 2 amandmana od zastupnika Mislava Sučića i tadašnjeg zastupnika Ilije Šljivića.

U diskusiji o ovom zakonu je sudjelovao zastupnik Mislav Sučić, koji je obrazložio svoj Amandman na navedeni prijedlog Zakona, a isti uz 10 glasova ZA nije prihvaćen od strane Skupštine. Vlada je djelimično prihvatila dostavljeni Amandman na čl. 10 Zakona od strane zastupnika Ilije Šljivića, koji sada glasi:

„Ukoliko proračunski korisnik pravodobno ne podnese svoj prijedlog godišnjeg ili tromjesečnog financijskog plana županijskom Ministarstvu financija, isto će, za tog korisnika, uraditi prijedlog godišnjeg ili tromjesečnog financijskog plana u kojem neće biti sadržan godišnji ili tromjesečni financijski planovi korisnika proračuna koji nisu podnijeli svoj prijedlog financijskih planova Ministarstvu financija Hercegbosanske županije.“ Zakon o izvršenju Proračuna Kantona 10 usvojen je uz 15 glasova ZA.

U narednoj tabeli prenosimo kretanja visine proračuna u aktualnom mandatu, kao i u prethodnom mandatu. Kao što je vidljivo Proračun Kantona 10 je od 2007. godine do 2013.godine, narastao za oko 28%, a Proračun je rebalansiran u 2008. I 2009. godini, kada je sukladno Sporazumu o Stand-by aranžmanu BiH sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), Vlada Federacije BiH predložila Zakon o načinu ostvarivanja ušteta u Federaciji Bosne i Hercegovine, tzv. Interventni zakon o plaćama, naknadama koje nemaju karakter plaća, uposlenih u institucijama FBiH, kantona, gradova i općina, izvanproračunskih fondova i direkcija za ceste, te tekućih grantova. Sve razine vlasti u BiH su stoga temeljem ovog sporazuma i zakona bile obvezne da donesu rebalansirane proračune u kojima su nužne mjere uštete u javnoj potrošnji,

osobito tekućoj, koja između ostalog uključuje plaće i naknade uposlenih u javnom sektoru, pojedine naknade iz socijalne zaštite i dr.

Kada je riječ o aktualnom Proračunu, ukupni Proračun za 2013.godinu iznosi 69.212.457,00 KM, što u odnosu na Proračun iz 2012.godine daje indeks od 97,68. Međutim, ako iz ukupnog Proračuna za 2012.godinu, izdvojimo kumulirani suficit od 6.202.777,00 KM⁸, dolazimo do indeksa od 107,06 u odnosu na 2012.godinu, odnosno isti je veći za 7,06%.

Kako cijela priča oko Proračuna za 2013.godinu nije bila neutemeljena pokazuje i činjenica kako je predzadnjeg dana 2013. godine Skupština na prijedlog Vlade usvojila Rebalans Proračuna u iznosu od 65.346.623,00 KM. Rebalans je sačinila »nova« Vlada i usvojila ga na svojoj 1.redovitoj sjednici održanoj 17.12.2013.godine. Uz Rebalans Vlada je, a zatim i Skupština, usvojila i Odluku o privremenom financiranju za prvi kvartal 2014. godine u iznosu od 14.700.000,00 KM.

Godina	Visina Proračuna	Utvrđen na Vladi	Usvojen na Skupštini	Rebalans	Utvrđen na Vladi	Usvojen na Skupštini
2007.	49.995.614,0 0 KM	22.03.2007 .	29.03.2007 .	-		-
2008.	54.913.002,0 0 KM	14.12.2007 .	28.12.2007 .	59.507.015,0 0 KM	25.09.2008 .	21.10.2008 .
2009.	68.382.671,0 0 KM	10.12.2008 .	29.12.2008 .	55.687.818,0 0 KM	24.07.2009 .	31.07.2009 .
2010.	60.732.226,0 0 KM	14.03.2010 .	30.03.2010 .	-		-
2011.	65.279.056,0 0 KM	30.03.2011 .	11.05.2011 .	-		-
2012.	70.852.893,0 0 KM	31.08.2012 .	14.09.2012 .	-		-
2013.	69.212.457,0 0 KM	30.04.2013 .	15.05.2013 .	65.346.623,0 0 KM	17.12.2013 .	30.12.2013 .

Tabela 7: Proračuni Kantona 10, po godinama

⁸ Odlukom Vlade Kantona 10 broj: 01-02-17-1/12, od 31.08.2012.godine, planirano je da se navedeni suficit usmjerava za pokriće neplaćenih poreza i doprinosa djelatnika iz ranijih godina.

U 2013. godini, Vlada Kantona 10 je razmatrala 11 različitih zakona, 7 od njih utvrdivši u formi prijedloga, a 4 u formi nacrt. Jedan prijedlog i jedan nacrt se još nisu našli na dnevnom redu Skupštine. Dva nacrt su na Skupštini usvojena u toj formi, a Vlada je usvojila još jedan nacrt koji je oboren na Skupštini.

U isto vrijeme Skupština Kantona 10 je razmatrala 9 zakona (6 u formi prijedlog i 3 u formi nacrt), od čega su svi došli na prijedlog što „bivše“ a što aktualne Vlade.⁹

Od 6 prijedloga koji su u Skupštinu stigli iz Vlade, svih 6 je usvojeno i u Skupštini. Od 3 nacrt koji su se našli na dnevnom redu Skupštine dva su i usvojena u toj formi, dok je treći odbijen. Vlada je usvojila još jedan nacrt ali se kao i jedan prijedl68(a)13.4485(šl)-1.4025ž7864(a)13

Grafikon 11

Inače, procedura donošenja, za zakone usvojene u 2013. godini, trajala je u prosjeku 112 dana. Najduže je trajala procedura za donošenje Zakona o sudskim pristojbama Kantona 10, (149 dana) a najkraće procedura za donošenje Zakona o oružju i streljivu Kantona 10 (91 dan). *Zakon o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10* nije dobio potrebnu većinu u Skupštini, te je isti na 21. sjednici Skupštine (10. 07. 2013.g) oboren već u formi nacрта.

U promatranom razdoblju, ministri Vlade Kantona 10 bili su uglavnom redovno prisutni sjednicama Skupštine, ili su, u skladu sa Poslovníkom o radu Skupštine, uputili svoje zamjenike na sjednicu Skupštine. Predsjednik Vlade je prisustvovao svim sjednicama Skupštine Kantona 10, što je u skladu sa Poslovníkom o radu Skupštine Kantona 10.¹⁰

Bitan segment odnosa ove dvije institucije je i odnos Vlade prema zastupničkim pitanjima i inicijativama. U 2013. godini, zastupnici su Vladi i njenim institucijama postavili ukupno 37 različitih pitanja (neka pitanja su upućivana na više adresa tako da je u tabeli zbroj postavljenih pitanja veći), te pokrenuli 5 inicijativa, a postotak dobijenih odgovora na pitanja u izvještajnom razdoblju iznosi 28%.

Upućeno na instituciju	Inicijative pokrenuto	Inicijative prihvaćeno	Pitanja postavljeno	Pitanja odgovoreno	Neodgovoreno pitanja	Odgovori koji nisu zadovoljili zastupnike
Ministarstvo financija	0	0	6	4	2	0
Ministarstvo gospodarstva	0	0	6	2	4	1
Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	0	0	8	3	5	0
Ministarstvo pravosuđa i uprave	0	0	2	0	2	0
Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih	0	0	1	0	1	0
Ministarstvo unutarnjih poslova	0	0	3	1	2	0
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa	0	0	2	1	1	0

¹⁰ Informacije su vjerodostojne i za stari i novi saziv Vlade kantona 10

Premijer Kantona 10	0	0	3	1	2	0
Stručne službe Vlade	0	0	2	0	2	1
Uprava za ceste Kantona 10	0	0	1	1	0	0
Ured za zakonodavstvo Kantona 10	0	0	2	0	2	0
Vlada Kantona 10	3	0	9	0	9	1
Odbor za ekonomsku i finansijsku politiku, denacionalizaciju i privatizaciju	1	0	0	0	0	0
Predsjedatelj Skupštine	0	0	4	1	3	0
Skupština HBŽ	1	1	0	0	0	0
Stručna služba Vlade	0	0	1	0	1	0
Ukupno:	5	1	50	14	36	3

Tabela 8: Pregled upućenih pitanja i inicijativa na vladine institucije u 2013.godini

Uz još ukupno 21 pitanje prosljeđeno na 16 vladinih institucija u prethodnom razdoblju, a na koja još nije odgovoreno, to ukupno čini oko 80% pitanja i inicijativa na koje je Vlada trebala reagirati, ali nije. U 2013.godini odgovoreno je na njih 14. Od toga, u roku predviđenom Poslovníkom odgovoreno je samo na 3.

Može se slobodno zaključiti da Vlada Kantona 10, u ovom segmentu, ne pokazuje potrebnu razinu poštivanja prema zastupnicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obveza

U promatranom razdoblju Poslovnik rada Vlade Kantona 10, je prekršen u segmentu obveze Vlade da odgovara u naznačenom roku na zastupnička pitanja i inicijative.

Isti je također prekršen tako što je Vlada vlastiti Program rada usvojila tek 04.07.2013. godine, umjesto „u pravilu do početka kalendarske godine“ kako je to propisano Poslovníkom o radu Vlade. Nadalje, predsjednik Vlade je također prekršio poslovničku obvezu da „(...) osigurava pravovremeno izvršenje planova, programa rada i zaključaka Vlade, osigurava primjenu ovog poslovníka i drugih akata Vlade i unapređuje unutarnju organizaciju i rad Vlade.“¹¹

Poslovnik je također prekršen činjenicom da je Vlada sukladno članku 33 „u pravilu“ trebala održavati sjednice jedanput tjedno i to četvrtkom, što znači da je Vlada u 2013.godini trebala održati skoro 2 puta više sjednica nego što ih je održala.

Prekršen je i Zakon o proračunima u FBiH, time što je Proračun za 2013.godinu od strane Vlade i Skupštine ponovno usvojen nakon isteka Odluke o privremenom financiranju, a u isto vrijeme do isteka 2013.godine nisu usvojeni niti Program rada, a niti Proračun Kantona 10 za 2014.godinu.

¹¹ NN HBŽ, Ebenda, čl.9.

Transparentost rada Vlade Kantona 10 je na zadovoljavajućoj razini.

Naime, prisustvo sjednicama Vlade je omogućeno zainteresiranim stranama, uz prethodno odobrenje, a jedino može biti limitirano prostornim mogućnostima.

Web stranica Vlade Kantona 10 je dosta sadržajna, na njoj redovno postavljaju najave, kao i kratka izvješća sa sjednica Vlade, te razne vijesti iz kantona i djelokruga rada Vlade (razne posjete, javne rasprave i sl). Na web stranici je također moguće pronaći i Narodne novine kantona (uz izuzetak tekuće godine, a koje se postavljaju nakon isteka godine). Zamjerka u ovom segmentu se odnosi na nedostatak pojedinih brojeva Narodnih novina iz prethodnih razdoblja.

Stručne službe Vlade Kantona 10, na čelu sa njenim tajnikom, su izuzetno susretljive. Zapisnici se dobijaju u elektroničkom obliku nakon njihovog usvajanja na Vladi.

Zapisnici Vlade su dosta sadržajni, sa vrlo precizno navedenim vremenom početka i završetka sjednice, pojedinačnim glasovanjem ministara, njihovom nazočnošću sjednicama, te najvažnijim konstatacijama sa sjednice.

Kada je riječ o brzini odgovaranja na zahtjeve za dostavljanjem materijala, možemo zaključiti da je Vlada Kantona 10 u ovom pogledu dosta ažurna, pojedinačna pitanja je moguće riješiti i telefonski. Međutim, i ovdje ponekad imamo iznimke kao npr. kod upućivanja zahtjeva za dostavom pojedinačnih primanja članova Vlade i Skupštine Kantona 10 kada se obično čeka nešto dulje od vremena koje je predviđeno sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama FBiH (14 dana).

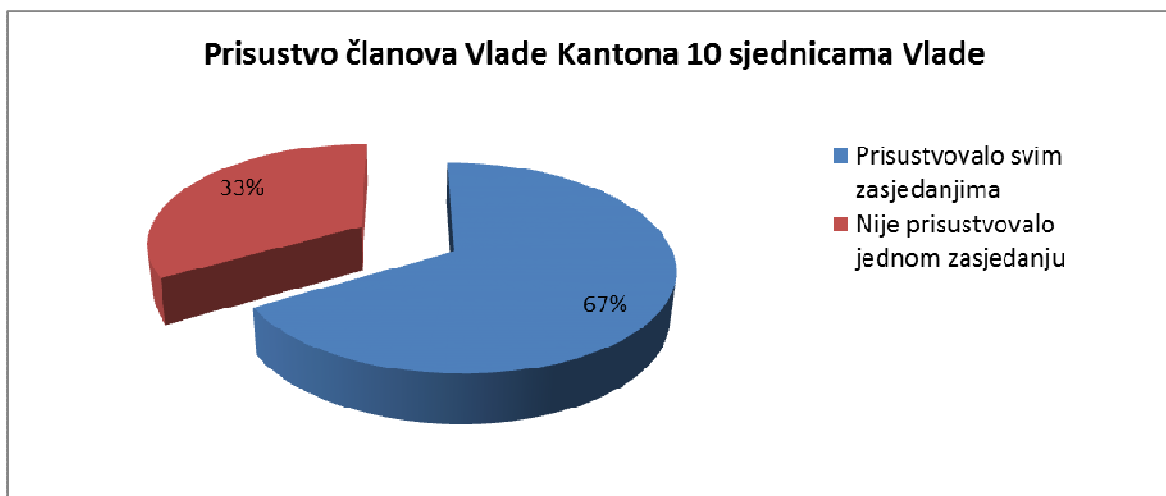
R. br.	Predmet promatranja	Stanje
1	Sloboda prisustva sjednicama Vlade	DA
2	Održavanje tiskovne konferencija nakon sjednica	NE
3	Postojanje web stranice Vlade	DA
4	Funkcionalnost web stranice	Dobra
5	Dostupnost materijala	Prihvatljiva
6	Brzina odgovaranja na zahtjeve za dostavljanjem materijala	Dobra
7	Sadržajnost zapisnika sa sjednica Vlade	Dobra
8	Dostupnost stenograma sa sjednica Vlade	NE
9	Dostupnost odgovora na zastupnička pitanja	DA
10	Dostupnost podataka o prisustvu sjednicama i razlozima odsustva	DA
11	Dostupnost podataka o pojedinačnom glasanju ministara	DA
12	Dostupnost dokumenata u elektronskom obliku	Djelimično
13	Profesionalnost i kooperativnost stručnih službi	Dobra

Tabela 9: Transparentnost rada Vlade Kantona 10

NAZOČNOST SJEDNICAMA VLADE¹²

U promatranom razdoblju, održano je 20 zasjedanja Vlade Kantona 10. Posljednju sjednicu u 2013.godini održao je aktualni (novi) saziv Vlade kojim je predsjedavao Branko Ivković, novoimenovani Pedsjednik Vlade Kantona 10, dotadašnji ministar financija u Vladi koja je smjenjena 9.12.2013.godine.¹³

6 od 9 članova Vlade Kantona 10 prisustvovalo je svim zasjedanjima Vlade. 3 člana Vlade nije prisustvovalo jednom od održanih zasjedanja.

Grafikon 12

Po jedan izostanak sa sjednica Vlade imali su Petar Galić (HDZ BiH), Hikmet Hodžić (SDA) i Željko Rujević (SNSD).

PRIPREMANJE MATERIJALA ZA SJEDNICE VLADE

Od 273 mjera koje su se u 2013. godini našle na dnevnom redu Vlade Kantona 10, njih 184 je pripremljeno od strane nekog od ministarstava. Ostalo su mjere koje su pripremili drugi predlagači (Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona 10, Uprava civilne zaštite Kantona 10, Zavod za upošljavanje Kantona 10, Uprava za inspekcijske poslove Kantona 10, Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Kantona 10, Uprava za pitanja branitelja i stradalnika Domovinskog rata Kantona 10, Uprava za ceste Kantona 10, Javno pravobraniteljstvo Kantona 10).

¹² NN HBŽ, Poslovnik o radu Vlade HBŽ, br. 3, 1997.g, čl. 35: „Sjednicom Vlade predsjedava predsjednik Vlade. Kada je predsjednik Vlade odsutan ili spriječen, sjednici Vlade predsjedava zamjenik predsjednika, a u slučajevima iz čl.29 stavak 2. ovog Poslovnika, sjednici Vlade predsjedava član Vlade“, čl.38: „Vlada može odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovice članova Vlade.“

¹³ Obradeni su podaci nazočnosti ministara bez obzira na nositelja funkcije

Razmatrane mjere, po predlagateljima

Tabela 10: Razmatrane mjere, po ministarstvima kao predlagateljima

Najmanje materijala za sjednice Vlade, u 2013. godini pripremio je Ministarstvo pravosuđa i uprave, na čelu sa Ministrom Željkom Rujevićem (SNSD). Međutim, ovdje svakako trebamo uzeti u obzir da je resorni ministar ujedno pripremio 3 od 11 zakona koji su stigli na Vladu, a od kojih je Zakon o državnim službenicima i namještenicima Kantona 10 klasificiran kao jedan od ključnih zakona u ovom Kantonu (u 2013.godini).

ZAKONODAVNA AKTIVNOST ČLANOVA VLADE

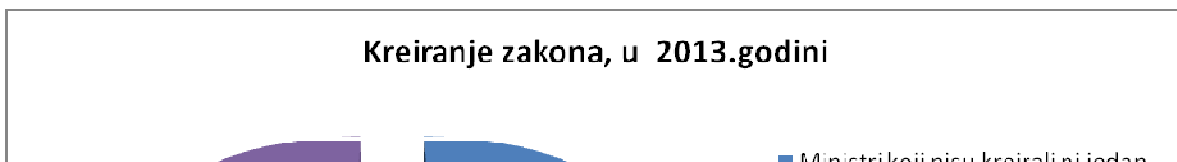
Od 11 zakona utvrđenih na sjednicama Vlade Kantona 10, u 2013. godini, svih 11 je predloženo od strane vladinih ministarstava. Pri tome:

2 ministra nisu u 2013. godini, pripremili i Vladi na razmatranje prosljedili, niti jedan zakon.

3 ministra su pripremili i na razmatranje prosljedili samo 1 zakon.

1 ministar je pripremio i na razmatranje prosljedio 2 zakona.

2 ministra su pripremio i na razmatranje prosljedila 3 zakona.

Vlada Kantona 10 ima 9 članova, koji imaju status zaposlenih u Vladi na temelju čega primaju punu plaću.

Na temelju prosječnih mjesečnih primanja članova Vlade iz 2013.godine, izračunali smo da su članovi Vlade na ime plaća, paušala i ostalih naknada, građane ovog Kantona u 2013.godini koštali **oko 370.694 KM¹⁴** (neto!).

U nastavku prenosimo tabelu prosječnih mjesečnih primanja članova Vlade Kantona 10 od 1.1. - 31.12.2013.godine. Nakon 9.12. dotadašnji predsjednik Vlade (Nedičko Rimac), te ministri Darko Horvat i Petar Gelo imaju pravo na nadoknadu plaće sukladno Zakonu o izabranim dužnosnicima, tako da će dio sredstava iz Poračuna za 2014.godinu biti isplaćen u ove svrhe.

Član Vlade	Prosječna mjesečna primanja u KM	Primanja ministara imenovanih 9.12.2013.
Nedičko Rimac	3.562	-
Darko Horvat^{15*}	3.648	-
Hikmet Hodžić	3.147	-
Petar Gelo	3.094	-
Anka Papak-Dodig*	3.895	-
Branko Ivković	3.245	-
Željko Rujević*	3.877	-
Petar Galić	2.937	-
Mario Lovrić	2.950	-
Stipan Šarac	-	2.350,69
Ilija Šljivić	-	2.244,67
Dragoslav Topić	-	1.838,45
Ukupno:	30.355	6.433,81

Tabela 11: Prosječna mjesečna primanja članova Vlade

Kao što smo to u prethodnim izvješćima isticali, iznos primanja nositelja izvršne i zakonodavne vlasti nije sporan. Sporno je skromno zalaganje pojedinih za poboljšanje kvalitete življenja u ovom kantonu, te skromno bavljenje ključnim i strateškim dokumentima, koji bi mogli riješiti neka od ključnih problema građana, kao što su npr. Strategija razvoja Kantona, Strategija zapošljavanja, Strategija ruralnog razvoja i sl.

¹⁴ Izračun napravljen na temelju podataka dobivenih od Ministarstva financija Kantona 10

¹⁵ Ministri Darko Horvat (ostvarivao) , Anka Papak-Dodig i Željko Rujević pored plaće i naknade za topli obrok, ostvaruju pravo i na naknadu za stanarinu, te naknadu za odvojeni život.

Očekivani snažniji start sada već bivše Vlade Kantona 10 nije se dogodio tijekom 2013. godine, već naprotiv, koalicija formirana na interesnim, a ne programskim principima, opterećena nesporazumima oko poštivanja koalicijskog sporazuma, dodatno je usporila rad kantonalnih vlasti i dovela do krize Vlade što je rezultiralo njenom smjenom i brzinskim imenovanjem nove. **Aktualna Vlada mora uložiti maksimalne napore kako bi u što kraćem roku (do narednih Općih izbora) opravdala ovaj postupak tako što će svoje snage usmjeriti ka gospodarskom razvoju i revitalizaciji zdravstvenog sustva.**

Vlada je u 2013.godini kršila odredbe vlastitog Poslovnika o radu, kašnjenjem sa donošenjem godišnjeg Programa rada, te neodržavanjem tjednih sjednica Vlade, a također je prekršila i Zakon o Proračunima u FBiH, usvojivši prijedlog Proračuna za tekuću godinu nakon isteka Odluke o privremenom financiranju. Isto je učinila i sa usvajanjem ovih dokumenata za 2014.godinu. **Vlada treba u najkraćem mogućem roku, bez obzira što je usvojila odluku o privremenom financiranju za prvo tromjesečje 2014. godine, raditi na usvajanju proračuna za 2014.godinu kao i svoga Poslovnika o radu koji će imati jasno definirane rokove i prioritete za 2014. godinu.**

Neke odredbe Poslovnika o radu Vlade Kantona 10 su nedorečene, odnosno nisu precizno formulirane kao npr. odredbe članka 17. u kojem se navodi da se godišnji program rada donosi "u pravilu" od početka kalendarske godine, što predstavlja jednu dosta nedorečenu formulaciju, te ostavlja prostor za slobodnu interpretaciju. Poslovníkom o radu nisu predviđene sankcije za kršenje obveza utvrđenih Poslovníkom. **Kroz izmjene Poslovníka o radu, drugačije formulirati obvezu donošenja godišnjeg programa rada i smjestiti ga na, mnogo logičniji, kraj prethodeće godine. Također, potrebno je definirati i određeni vid sankcioniranja za kršenje obveza utvrđenih Poslovníkom o radu. Isto tako, treba raditi na uspostavljanju mehanizma praćenja realizacije Programa rada, odnosno revidiranja u slučaju neispunjenja istog (npr. utvrditi obvezno mjesečno revidiranje i polugodišnje javno izvještavanje po pitanjima realizacije programa rada Vlade).**

Nedovoljna koordinacija između Vlade i Skupštine ogleda se osobito u pogledu niske razine pruženih odgovora na zastupnička pitanja i inicijative. Vlada Kantona 10, u ovom segmentu, ne pokazuje potrebnu razinu poštovanja prema zastupnicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obaveza. **Potrebno je raditi na boljoj koordinaciji između Vlade i Skupštine, te s tim u svezi Vlada bi trebala zastupnicima redovno dostavljati odgovore na postavljena zastupnička pitanja jer samo tako Vlada može pokazati da je spremna preuzeti odgovornost, ali i pokazati potrebnu razinu transparentnosti u svom radu**

Loša socio-ekonomska situacija izravna je posljedica kritičnog stanja u gospodarstvu; zdravstvo je također opterećeno dugovima i lošom uređenošću zdravstvenih institucija. **Potrebno je intenzivirati rad na projektima koji za cilj imaju poboljšanje kvalitete života građana Kantona 10.**

Kredibilitet zakonodavne institucije temelji se na razlozima donošenja svakog konkretnog sistemskog rješenja. S ciljem prikazivanja ove dimenzije rada Vlade u nastavku dajemo pregled razloga i očekivanih rezultata za svaki zakon pojedinačno koji je Vlada Kantona 10 utvrdila u 2013. godini¹⁶.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti Kantona 10 - Budući je stupio na snagu novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti F BiH u kolovozu 2010. godine, kojim su bitno drukčije regulirana mnoga područja i oblasti zdravstvene zaštite u odnosu na prethodna zakonska rješenja iz 1997. godine a sukladno kojima je i donesen Zakon o zdravstvenoj zaštiti Kantona 10 iz 2005. godine, pojavila se potreba da se kantonalni zakon u bitnim segmentima uskladi sa federalnim zakonom, imajući u vidu podijeljenu nadležnost između kantona i F BiH prema Ustavu F BiH. Ovim se zakonom uređuju načela, mjere, način organiziranja i provođenja zdravstvene zaštite, nositelji društvene skrbi za zdravlje stanovništva, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriju Kantona 10. Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva u Proračunu Kantona 10. Investicijska ulaganja u zdravstvene ustanove i financiranje ustanova iz sredstava osnivača, ovisit će od proračunskih mogućnosti Kantona, te će se odvijati na način kako je to realizirano i prethodnih godina.

Ovim se Zakonom utvrđuju: temeljna načela međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa na cestama, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koji daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nezgode, podučavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava upravljanja motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati vozilau prometu i rad strukovnih organizacija u Kantonu 10, te druga pitanja iz oblasti sigurnosti prometa na cestama na teritoriju kantona. Donošenje navedenog Zakona bilo je potrebno prije svega zbog harmonizacije zakonske regulative, ali i zbog financijskih razloga jer će sada prihodi iz ovog Zakona ići u kantonalni, a ne u državni proračun.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama Kantona 10 - Ovim se Zakonom utvrđuju: temeljna načela međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa na cestama, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koji daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nezgode, podučavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava upravljanja motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati vozilau prometu i rad strukovnih organizacija u Kantonu 10, te druga pitanja iz oblasti sigurnosti prometa na cestama na teritoriju kantona. Donošenje navedenog Zakona bilo je potrebno prije svega zbog harmonizacije zakonske regulative, ali i zbog financijskih razloga jer će sada prihodi iz ovog Zakona ići u kantonalni, a ne u državni proračun.

Zakon o oružju i streljivu Kantona 10 - Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za nabavljanje, držanje i nošenje oružja i streljiva, oduzimanje oružja i streljiva, promet

¹⁶ Ovdje nismo naveli Zakon o izvršenju Proračuna Kantona 10 za 2013. godinu, zbog njegovog gotovo uniformnog sadržaja

oružja i streljiva, način postupanja sa oružjem i streljivom, popravljjanje i prepravljjanje oružja, osnivanje i vođenje civilnih strelišta i evidencije o oružju i streljivu u Kantonu 10. Razlog za donošenje Zakona nalazi se u činjenici da je važeći Zakon donesen 2005.godine, i da pojedine odredbe ne udovoljavaju propisanim standardima i kao takav nije harmoniziran sa istim zakonima na području BiH. (kantonalni i RS). Donošenjem navedenog Zakona ispunjene su obveze iz obveznih smjernica Europske zajednice i harmoniziran je sa istim zakonima iz drugih kantona, zemalja iz okruženja i zemalja članica EU.

Zakon o državnim službenicima i namještenicima Kantona 10 - Radi se o jednom od ključnih zakona na razini kantona, kojim se regulira status namještenika i državnih službenika, interno i javno oglašavanje, stjecanje višeg stupnja naobrazbe, raspisivanje javnih natječajja za izbor službenika i namještenika, ispit općeg znanja, ocjenjivanje i vrednovanje istih i sl.

Zakon o sudskim pristojbama Kantona 10 - Ovim zakonom reguliraju se pitanja vezana za sudske pristojbe i utvrđuje postupak i način plaćanja sudskih pristojbi, kao i druga pitanja u svezi s tim, u postupcima pred sudovima u Kantonu 10. Polazeći od činjenice da su sudske pristojbe propisane velikim brojem zakonskih propisa, usvojenim na različitim zakonodavnim razinama u BiH, te da u FBiH svaki kanton ima svoj zakon o sudskim pristojbama, što rezultira nejednakim tretmanom stranaka u sudskim postupcima. Zbog toga je VSTV pokrenulo inicijativu za izmjenu postojećih zakona o sudskim pristojbama kako bi se navedeni zakoni donijeli sa jedinstvenim rješenjima usmjerenim ka ujednačavanju visine taksi i efikasnosti njihove naplate. Obzirom da na federalnoj razini nisu pokrenute odgovarajuće aktivnosti, niti je bilo nagovještaja kada bi se to moglo desiti, a imajući u vidu da je u 2013.godini na zajedničkom sastanku resornih ministara za pravosuđe sa predstavnicima VSTV-a i USAID-ovog Projekta razvoja sektora pravosuđa, zauzet stav da se žurno pristupi aktivnostima na pripremi i donošenju zakona o sudskim pristojbama na kantonalnoj razini, sukladno tome je pripremljen i ovaj Zakon.

Zakon o šumama Kantona 10 - Ustavni temelj za donošenje kantonalnog Zakona o šumama sadržan je u odredbama članka III 2.i) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kao i odredbama članka 15. i 26. Ustava Kantona 10. Međutim, Ministarstvo pravosuđa i uprave nije dalo Mišljenje na Zakon navodeći Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine koja se odnosi na donošenje Zakona bez ikakve konzultacije s jedinicama lokalne samouprave, te isto smatra da se to odnosi i na predloženi nacrt Zakona o šumama. Iako su se usvajanju navedenog nacrta Zakona protivili zastupnici iz SNSD-a i DNS-a, isti je i u formi nacrta usvojen i od strane Skupštine Kantona 10.

Zakon o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10 – Kako u Kantonu 10 nije do sada donesen zakon, kojim bi se regulirao pojam udžbenika i drugih nastavnih sredstava, uvjeti i postupak njihovog odobrenja i uporabe, prava i obveze nakladnika, te izbor udžbenika i drugih nastavnih sredstava u osnovnim i srednjim školama u Kantonu 10, a to područje je u isključivoj nadležnosti kantona, potrebno je donijeti zakon, kojim bi se uredila ova materija. Donošenjem ovog zakona trebalo bi se podići kvalitet obrazovanja, ali bi zakon trebao imati i socijalnu komponentu čineći roditeljima školovanje djece lakšim, jeftinijim, a samim tim i dostupnijim. Na žalost, nacrt zakona nije dobio potrebnu većinu u Skupštini, te će resorno Ministarstvo morati pripremiti i na Vladu dostaviti novi nacrt navedenog zakona.

Ne možemo propustiti da se osvrnemo na **Izvješće o reviziji finansijskih izvješća proračuna Kantona 10 za 2012.godinu.**

Naime, navedeno Izvješće o reviziji finansijskih izvješća Proračuna Kantona 10 za 2012.godinu ukazuje na niz nepravilnosti uočenih u finansijskom poslovanju proračunskih korisnika u Kantonu 10, te je kao takvo u istom iskazano negativno mišljenje. Budući je cjelokupno izvješće o reviziji preobimno da bismo ga prenijeli u cijelosti, u nastavku ćemo prenijeti samo dijelove iz istog, a integralni tekst izvješća o reviziji može se preuzeti na: http://www.saifbih.ba/javni-izvj/kanton/pdf/izvj_HBZ_za_2012_godinu.pdf

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Ne može se potvrditi pravilnost iskazanih dugoročnih obveza u iznosu od 3.081.086 KM obzirom da se radi o garantovanoj obvezi povrata, a ne primljenim sredstvima u Proračun. Prema Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu, garantovana obveza povrata iskazuje se u vanbilansnoj evidenciji, a izvori za povrat dospjelog dijela se planiraju Proračunom (točka 4.13. Izvješća),
2. Ne može se potvrditi vrijednost imovine, obveza i potraživanja jer na dan izvješćivanja nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa stanjem u knjigovodstvenim evidencijama sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 4.7. Izvješća),
3. Potrošnja javnog novca nije se odvijala u skladu sa datim ovlaštenjima Zakonom o izvršenju Proračuna za 2012. Godinu, prema kojem je uvjet raspodjele usvajanje kriterija raspodjele. To se odnosi na tekuće transfere za kulturu u iznosu 330.000 KM i šport u iznosu 186.795 KM Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa i transfer općinama u iznosu 150.000 KM Ministarstva gospodarstva (točka 4.5.3. Izvješća),
4. Ne možemo potvrditi tačnost iskazanih transakcija vezanih za novačana sredstva, potraživanja i obveze i usklađivanje sa računovodstvenim propisima. (točke 4.10., 4.11.,4.12. Izvješća),
5. Nisu poštivane odredbe Zakona o javnim nabavama BiH u postupcima odabira najpovoljnijeg izvođača radova za održavanje cesta, pri nabavci motornih vozila, odjeće i ustupanju izvođenja građevinskih radova (točka 4.9. Izvješća).

Negativno mišljenje:

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske iskaze mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća Hercegbosanske županije, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenje Proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno pravaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu Proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju

i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH.

Financijsko poslovanje Hercegbosanske županije tijekom 2012.godine, nije bilo po svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom. Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja skrećemo pažnju na sljedeće:

Po pravomoćnim i ovršnim presudama, novačana potraživanja Hercegbosanske županije, bez zakonskih zatezних kamata i troškova postupka, iznose 355.948 KM, dok tražitelji ovrhe od ovršenika Županije po pravomoćnim i ovršnim presudama, bez zakonskih zatezних kamata, potražuju 187.210. KM (točka 4.14 Izvješća).

Izdane su garancije Hercegbosanske županije po kreditima datim krajnjim korisnicima u iznosu od 1.273.555 KM, garancije su date za kredite za projekat urbane infrastrukture i pružanja usluga, a korisnici kredita su općine sa područja Županije (točka 4.14 Izvješća).

Nadalje, u Izvješću je također zaključeno da se planiranje proračuna ne radi u skladu sa ostvarivim prihodima, čime se otvara mogućnost veće potrošnje u odnosu na raspoloživa sredstva i ugrožavanje likvidnosti.

Nisu poštovani propisani rokovi u vezi izrade i donošenja proračuna i to u svim fazama donošenja i usvajanja istog. U periodu od početka godine pa do usvajanja proračuna, financiranje je vršeno na osnovu odluka o privremenom financiranju koje je usvajala Skupština. Razlog za ovakav način rada, koji nije u skladu sa propisima, je neimenovanje Vlade, koja je imenovana tek 31.07.2012.godine.

Svi proračunski korisnici nisu dostavljali tromjesečne i mjesečne operativne planove za izvršenje proračuna.

Tijekom godine, u slučaju nedostatka sredstava na pojedinim pozicijama, vršeno je prestrukturiranje unutar i između korisnika, što znači da su isti stvarali obveze veće od proračunom odobrenih sredstava, što nije sukladno čl.31 Zakona o proračunima u FBiH.

Plaće za državne službenike nisu uređene zakonskim propisima nego se obračunavaju prema utvrđenim koeficijentima, odnosno na osnovu propisa Vlade. Bruto osnovica iznosila je 525,4 KM, naknada za topli obrok 8 KM dnevno, dok je regres iznosio 475 KM. Najviša plaća koja se isplaćuje je plaća Županijskog tužitelja 3.658 KM, dok je osnovna plaća predsjednika Vlade 3.135 KM, ministara u Vladi 2.710 KM, zastupnika u Skupštini 1.762 KM, a najniža plaća iznosi 683 KM.

Kanton 10 se tako, kao i 2011.godine, ponovno svrstao među 6 od 9 kantona za koje je revizija provedena, a koji su dobili negativno mišljenje revizora za 2012.godinu.

Kada je riječ o osnovnim socio-ekonomskim pokazateljima u 2013. godini, prosječna neto plaća je u listopadu 2013. godine iznosila je 860 KM, dok je broj nezaposlenih iznosio 9.358 osoba i evidentno je da se broj zaposlenih (9.569) skoro izjednačio sa brojem nezaposlenih.

Sukladno podacima federalnog Zavoda za zapošljavanje, oko polovice nezaposlenih lica u Kantonu 10 čine žene.

Prirodni priraštaj u ovom Kantonu već dulji niz godina bilježi negativan trend, što je vidljivo i kroz cijelu 2012. godinu, uz iznimku mjeseca kolovoza kada je zabilježen pozitivan trend prirodnog priraštaja od 12. Međutim, u 2013. godini ponovno dolazi do naglog pada prirodnog priraštaja. Ovo predstavlja alarmantan podatak i pokazuje koliko je u stvari "bijela kuga" uzela maha u ovom kantonu, a ukoliko uzmemo u obzir sve prethodne podatke o nezaposlenosti i prosječnim plaćama, ne iznenađuje podatak da se mladi sve teže odlučuju na zasnivanje vlastite obitelji.

Također, nastavlja se i negativan migracijski saldo unutar Kantona 10. Naime, veći je broj odlazaka nego dolazaka stanovništva na ove prostore, što je također izravna posljedica sve lošijeg socio-ekonomskog stanja unutar ovog kantona.¹⁷

Tematska sjednica Skupštine o analizi stanja u gospodarstvu, pokazala je ono što većina građana Kantona 10 već odavno zna i teret toga nosi na svojim leđima: stalni porast nezaposlenosti, pad zaposlenosti, te kontinuirani negativni prirodni priraštaj izravna su posljedica izuzetno lošeg stanja u gospodarstvu, propadanja brojnih javnih, ali i privatiziranih poduzeća, te generalno nepripremljenosti ovdašnjih vlasti na ulazak Republike Hrvatske u Europsku Uniju, čime su se stvorili brojni problemi za poljoprivrednike, stočare i drvoprerađivače oko plasiranja njihovih proizvoda na EU tržištu.

Koliko je ekonomska situacija loša, ne samo u Kantonu 10, već i u cijeloj BiH, pokazuje i posljednje istraživanje europske statističke službe Eurostat, prema čijim podacima je BiH najsiromašnija zemlja u Europi. Istraživanje se odnosilo na visinu Bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku i uključivalo je standard kupovne moći stanovništva jedne zemlje.

Kao što smo već i u prethodnim izvješćima spominjali, prema nekim podacima sindikata u BiH¹⁸, sindikalna potrošačka košarica¹⁹ se u BiH kreće od 1.600-1.800 KM, a prema podacima ombudsmana za zaštitu prava potrošača u BiH²⁰ čak i do 2.000 KM²¹, što je vjerojatno i najrealnija procjena. Najveći dio plaće građani BiH izdvajaju za hranu, a

¹⁷ Podsjećamo da je u posljednjem kvartalu 2012.godine, napravljen određen pomak u zaštiti prava uposlenih i neuposlenih majki u Kantonu 10, međutim, iako isti, zasigurno neće imati ključni utjecaj na porast nataliteta u ovom kantonu, značajan je s te strane da su se aktualne vlasti konačno odlučile aktivno pozabaviti i ovom tematikom. Naime, Skupština je na svojoj 14.sjednici (od 21.12.2012.godine) usvojila 2 odluke pripremljene od strane Ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih: *Odluku o pravu na novčanu naknadu majkama, koje nisu u radnom odnosu ili su u radnom odnosu manje od mjesec dana i pravu na jednokratnu naknadu za opremu novorođenčeta, te Odluku o pravu na naknadu umjesto plaće ženi-majci, za vrijeme odsutnosti s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta.*

¹⁸ URL: <http://www.livno-online.com/bih/12289-dvije-bh-plac-dovoljne-samo-za-jednu-potroaku-koaricu>

¹⁹ U sindikalnu potrošačku košaricu spadaju troškovi prehrane, stanovanja, prijevoza, higijene, odjeće, obuće, održavanja kućnih aparata i drugog.

²⁰ URL: <http://www.futura.ba/zastita-potrosaca/2961-prosjena-plaa-u-bih-dovoljna-samo-do-13-u-mjesecu>

²¹ Prema riječima gđe. Gordane Bulić, predsjednice Saveza udruženja potrošača BiH, sindikalna potrošačka košarica se kreće na nivou od 1500 – 2000 KM, međutim, trenutno u BiH nema jedinstvenog tumačenja kolike količine osnovnih životnih namirnica i usluga spadaju u sindikalnu potrošačku košaricu, jer državne i federalne agencije za statistiku te podatke više ne objavljuju s obzirom da bi iste trebalo prilagoditi standardima Europske Unije, što je ujedno i jako iscrpan i skup posao, kojeg se zasad nitko u BiH nije spreman prihvatiti, te nam stoga jedino preostaje da iz mora različitih informacija uzmemo neki generalni okvir.

minimalna primanja umirovljenika u FBiH od 310 KM su jedva dostatna za podmirenje tek oko šestine potrošačke košarice. Većina građana, a osobito umirovljenici sa najnižom mirovinom, te nezaposleni, jedva spajaju kraj s krajem.

S druge strane, sukladno podacima sa tematske sjednice o zdravstvu u Kantonu 10 i zdravstvo je opterećeno dugovima. Naime, ukupni akumulirani dug u zdravstvu u zadnjih 10-12 godina je narastao na oko 26 milijuna KM. Neke zdravstvene institucije nemaju Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta, prisutan je nesrazmjer između raspoloživih sredstava i zagantiranih prava u zdravstvenom sustavu, rekonstrukcija kantonalne bolnice je nužna, a potrebno je aktivirati zdravstvene i farmaceutske inspektore. Zabrinjava podatak da postotak osiguranih osoba u Kantonu 10 iznosi 64%, a još uvijek je prisutan i nedostatak liječnika specijalista (o čemu je bilo riječi i na tematskoj sjednici o zdravstvu i u proteklom sazivu Skupštine), a u pojedinim ustanovama nema ni lijekova sa esncijalne liste, službe hitne pomoći nisu u svim ustanovama adekvatno opremljene itd.

Sve navedeno su problemi sa kojima se stanovnici Kantona 10 svakodnevno susreću, a sa kojima bi se vlasti Kantona 10 trebale što žurnije pozabaviti.